

Διάγγελμα του Προέδρου της Δημοκρατίας για τη σταδιακή χαλάρωση των μέτρων που λαμβάνονται για αντιμετώπιση του κορωνοϊού

Στο διάγγελμα μου της 16^{ης} Απριλίου είχα αναφέρει επί λέξει πως, «Τις τελευταίες ημέρες τα μηνύματα αυξάνουν τις ελπίδες, δεν σηματοδοτούν όμως το τέλος, υπάρχει δυστυχώς ακόμα απόσταση που πρέπει με την ίδια σύνεση να διανύσουμε».

Σήμερα θα επαναλάβω με την ίδια επιμονή πως η απόσταση που μας απομένει, παραμένει δυστυχώς μεγάλη.

Παρά ταύτα, η πρόοδος που συνεχίζει να παρατηρείται, μας επιτρέπει να υλοποιήσουμε τις πρώτες φάσεις της στρατηγικής που υιοθετήσαμε για σταδιακή χαλάρωση των περιοριστικών μέτρων.

Φίλες και φίλοι,

Δεν θα κουραστώ να επαναλαμβάνω πως η όποια πρόοδος ή ο κίνδυνος οπισθοδρόμησης εξαρτάται από τη συμπεριφορά όλων.

Στο σημείο αυτό, επιτρέψτε μου δημόσια να δηλώσω πως νιώθω περήφανος πραγματικά για την υπευθυνότητα που επιδεικνύουν οι πολιτικές δυνάμεις και οι κοινωνικοί εταίροι, την αριστεία των επιστημόνων μας, την αυτοθυσία που διακρίνει τους επαγγελματίες υγείας και όλους όσους βρίσκονται στην πρώτη γραμμή.

Ιδιαίτερα όμως όλους εσάς για την αξιοθαύμαστη υπομονή και πειθαρχία σε μέτρα πρωτόγνωρα για πολίτες που από τη φύση τους έμαθαν να ζουν ελεύθεροι.

Την ίδια ώρα θέλω να νιώθετε και σεις το ίδιο περήφανοι γιατί για άλλη μια φορά, χάρη στις προσπάθειες όλων, η μικρή μας πατρίδα γίνεται χώρα αναφοράς για τη μέχρι στιγμής επιτυχή αντιμετώπιση άλλης μιας κρίσης.

Είναι ακριβώς αυτή η πρόοδος που οδήγησε σήμερα το Υπουργικό Συμβούλιο στη λήψη σειράς αποφάσεων με στόχο την άρση αριθμού περιοριστικών μέτρων που από την μια θα επιτρέπουν την σταδιακή επάνοδο σε αποδεκτούς τρόπους ζωής, ενώ από την άλλη δεν θα θέτουν σε κίνδυνο τα όσα μέσα από τις θυσίες μας και θυσίες σας έχουμε επιτύχει.

Αγαπημένες φίλες και φίλοι,

Κατά τη σημερινή συνεδρία του Υπουργικού Συμβουλίου και αφού λήφθηκαν υπόψη οι εισηγήσεις της επιστημονικής ομάδας και οι συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, αποφασίστηκαν οι δύο πρώτες φάσεις για τη σταδιακή άρση των περιορισμών, οι οποίες αρχίζουν στις 4 και 21 Μαΐου αντιστοίχως.

Κατά την πρώτη φάση:

Α. Τομέας Οικονομίας.

(i) Από τις 4 Μαΐου, αίρονται οι περιορισμοί στον κατασκευαστικό τομέα και όλων των παρεμφερών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων που τον στηρίζουν.

(ii) Επαναλειτουργούν όλες οι επιχειρήσεις λιανικού εμπορίου, πλην των εμπορικών κέντρων και πολυκαταστημάτων. Νοείται ότι η λειτουργία των καταστημάτων θα διέπεται από τα πρωτόκολλα ασφάλειας και υγείας όπως θα καθοριστούν από τα αρμόδια Υπουργεία Υγείας και Εργασίας.

(iii) Επαναλειτουργούν οι λαϊκές αγορές, η πλανοδιοπώληση και τα παζαράκια, πάντοτε υπό τους όρους που θα περιλαμβάνουν οι σχετικές οδηγίες του Υπουργού Υγείας.

(iv) Επαναλειτουργούν τα τουριστικά και ταξιδιωτικά γραφεία.

Β. Τομέας Δημόσιου

Από τις 4 Μαΐου, πλήρης λειτουργία του Δημόσιου και ευρύτερου Δημόσιου τομέα, με επιστροφή όλων των εργαζομένων στις θέσεις εργασίας τους. Τα ωράρια προσέλευσης θα καθοριστούν από τους αρμόδιους καθ' ύλην Υπουργούς. Εξαιρούνται όσοι εμπίπτουν στις ευπαθείς ομάδες όπως ορίζονται στον νέο αναθεωρημένο κατάλογο που δημοσιοποίησε το Υπουργείο Υγείας.

(i) Όσοι εργαζόμενοι έχουν την ευθύνη φροντίδας παιδιών ηλικίας μέχρι 15 ετών, θα τυγχάνουν του δικαιώματος αδειάς μέχρι την επαναλειτουργία των δημόσιων και ιδιωτικών σχολείων.

Νοείται ότι κατά τη διάρκεια της απουσίας τους υποχρεούνται να εκτελούν τα όποια καθήκοντα τους ανατίθενται με τη μέθοδο της τηλεργασίας.

(ii) Με την ίδια μέθοδο θα εργάζονται και τα άτομα που εμπίπτουν στις ευπαθείς ομάδες και δεν θα επιστρέψουν στο χώρο εργασίας τους.

(iii) Με την επάνοδο των υπαλλήλων του Δημοσίου, καθίσταται δυνατή και η λειτουργία των δικαστηρίων, πάντοτε σύμφωνα με αποφάσεις που θα ληφθούν από το Ανώτατο Δικαστήριο.

Γ. Τομέας Παιδείας.

(i) Δίδοντας προτεραιότητα στην ανάγκη επαρκούς προετοιμασίας των τελειόφοιτων των δημόσιων και ιδιωτικών σχολών μέσης εκπαίδευσης, αποφασίστηκε η επιστροφή τους στις σχολικές μονάδες από τις 11 Μαΐου.

Σε σχετικές ανακοινώσεις, καθώς και αναφορές για όλες τις άλλες βαθμίδες της εκπαίδευσης, θα προβεί ο Υπουργός Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας. Νοείται πως μέχρι της πλήρους επαναλειτουργίας των σχολικών μονάδων θα συνεχίσει η τηλεκπαίδευση.

Δ. Δημόσια Υγεία.

Στο πλαίσιο της ομαλοποίησης της λειτουργίας των δημόσιων και ιδιωτικών νοσηλευτηρίων, από τις 4 Μαΐου αίρονται μερικώς οι περιορισμοί και θα αίρονται στη συνέχεια, με βάση τις εκάστοτε οδηγίες του Υπουργείου Υγείας και επαναλειτουργούν πλήρως τα οδοντιατρικά κέντρα.

Ε. Ατομικές Ελευθερίες.

Όσον αφορά τις ατομικές ελευθερίες και τα περιοριστικά μέτρα που είχαν ληφθεί, αποφασίστηκαν τα ακόλουθα:

(i) Αυξάνεται ο αριθμός μετακινήσεων σε τρεις την ημέρα με αποστολή γραπτού μηνύματος (SMS). Παραμένει σε ισχύ η απαγόρευση διακίνησης από τις 10 το βράδυ μέχρι τις 6 το πρωί.

(ii) Επιτρέπεται από τις 4 Μαΐου η προσευχή σε εκκλησίες, τεμένη και άλλους χώρους λατρείας, νοούμενου ότι δεν θα συνυπάρχουν ταυτόχρονα πέραν των 10 ατόμων. Συνεχίζει να ισχύει το διάταγμα για γάμους, βαφτίσεις και κηδείες.

Από την 1^η Ιουνίου θα επιτρέπεται ο εκκλησιασμός και άλλες μορφές θρησκευτικής λατρείας σε εκκλησίες, τεμένη και άλλους θρησκευτικούς χώρους, νοούμενου ότι θα τηρούνται αυστηρά τα πρωτόκολλα υγειονομικής συμπεριφοράς όπως το Υπουργείο Υγείας θα καθορίσει.

Τα ίδια μέτρα θα ισχύουν για γάμους, βαφτίσεις και κηδείες.

Στο σημείο αυτό, θα ήθελα να εκφράσω τις θερμότερες ευχαριστίες προς τον Προκαθήμενο της Εκκλησίας της Κύπρου για την άψογη συνεργασία και την υπευθυνότητα που επιδεικνύει στη διαχείριση ενός τόσο ευαίσθητου θέματος.

(iii) Επιτρέπεται η ατομική άσκηση (περπάτημα, κολύμβηση στη θάλασσα, ποδηλασία κ.τ.λ.), σε ανοιχτούς χώρους, σε πεζοδρόμους και πεζοδρόμους εντός πάρκων, εφόσον δεν υπερβαίνουν τα δύο άτομα. Εξαιρούνται από τον εν λόγω περιορισμό τα ανήλικα τέκνα.

Πάρκα, παιχνιδότοποι και άλλοι ανοιχτοί χώροι παραμένουν κλειστοί.

ΣΤ. Αθλητισμός.

Από τις 4 Μαΐου, επιτρέπεται η χρήση ανοιχτών ή υπαίθριων αθλητικών εγκαταστάσεων για αθλητές και αθλήτριες υψηλών επιδόσεων που περιλαμβάνονται στον κατάλογο της Κυπριακής Ολυμπιακής Επιτροπής.

Από την 18^η Μαΐου επιτρέπονται οι προπονήσεις ομαδικών αθλημάτων μόνο σε ανοιχτούς χώρους, με βάση τα πρωτόκολλα που θα εκδοθούν από το Υπουργείο Υγείας.

Σημειώνεται ότι και στις δύο κατηγορίες ατομικών και ομαδικών αθλημάτων δεν επιτρέπεται η χρήση αποδυτηρίων, γυμναστηρίων ή άλλων κλειστών συναφών υποδομών.

Φίλες και φίλοι,

Όπως έχω κατ' επανάληψη τονίσει, τα πάντα εξαρτώνται από την αυστηρή τήρηση των επιδημιολογικών πρωτοκόλλων και των οδηγιών που θα εκδίδονται από τα καθ' ύλην αρμόδια Υπουργεία.

Συνεπώς, οι αποφάσεις που περιλαμβάνουν τα μέτρα κατά την παρούσα ή τη δεύτερη φάση θα εξαρτηθούν απόλυτα από τους επιδημιολογικούς δείκτες και τις συστάσεις τις επιστημονικής ομάδας.

Υπό την αίρεση των πιο πάνω, τα μέτρα που αποφασίστηκαν για τη δεύτερη φάση, περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

1. Από την 21^η Μαΐου, αίρονται όλοι ανεξαρτήτως οι περιορισμοί διακίνησης των πολιτών.
2. Ελεύθερη θα είναι η παρουσία σε πάρκα, παιχνιδότοπους σε ανοιχτούς χώρους, πλατείες, μαρίνες κ.λ.π, νοουμένου ότι οι συναθροιζόμενοι δεν θα υπερβαίνουν τους 10.
3. Επαναλειτουργούν οι επιχειρήσεις εστίασης μόνο για εξωτερικούς χώρους, στη βάση αυστηρών πρωτοκόλλων που θα εκδώσει το Υπουργείο Εργασίας και το Υπουργείο Υγείας.
4. Από την 21^η Μαΐου επαναλειτουργούν κομμωτήρια, κουρεία, κέντρα αισθητικής.
5. Από την 1^η Ιουνίου:
 - (i) Επιτρέπεται η λειτουργία και η πρόσβαση στις οργανωμένες παραλίες.
 - (ii) Τίθενται σε πλήρη λειτουργία τα λιμάνια, με εξαίρεση την αποβίβαση επιβατών από κρουαζιερόπλοια.
 - (iii) Θα επαναλειτουργήσουν οι βιβλιοθήκες, τα μουσεία, αρχαιολογικοί και ιστορικοί χώροι.
 - (iv) Επαναλειτουργούν τα πρακτορεία στοιχημάτων.

Η λειτουργία των πιο πάνω επιχειρηματικών ή άλλων δραστηριοτήτων, θέλω να το επαναλάβω, θα ρυθμίζεται αυστηρά από τους όρους και προϋποθέσεις που θα καθορίζουν τα Υπουργεία Υγείας και Εργασίας.

Την ίδια στιγμή, επισημαίνω ότι υλοποιείται ο σχεδιασμός της Κυβέρνησης για σταδιακό επαναπατρισμό φοιτητών και άλλων Κυπρίων υπηκόων, που λόγω των μέτρων που λήφθησαν έχουν αποκλειστεί στο εξωτερικό.

Αγαπημένες φίλες και φίλοι,

Θέλω να είμαι σαφής:

Η ισχύς των μέτρων θα εξαρτηθεί και είναι απόλυτα συνυφασμένη με τη συνέχιση επίδειξης αλληλοσεβασμού και αλληλεγγύης που η συντριπτική πλειοψηφία παραδειγματικά μέχρι σήμερα έχει επιδείξει.

Αλλά θέλω να είμαι και σχολαστικά επίμονος:

Το άγνωστο της συμπεριφοράς του κορωνοϊού και η επιθετική φύση της ασθένειας δεν επιτρέπει, θα το επαναλάβω, καμία πλάνη και κανένα εφησυχασμό.

Για τούτο και δεν είναι τυχαία η επιφυλακτικότητα στην αποδοχή σωρείας αιτημάτων εκπροσώπων επιχειρηματικών τομέων.

Χώρες που έχουν υιοθετήσει την αποκλιμάκωση μέτρων, προκειμένου να επιτύχουν νωρίτερα την επανεκκίνηση της οικονομίας, καταγράφουν νέα έξαρση των κρουσμάτων και οπισθοδρόμηση από την επιτυχή πορεία που αρχικά κατέγραψαν.

Αγαπημένες φίλες και φίλοι,

Η πανδημία του κορωνοϊού δεν απειλεί μόνο την υγεία και τις ζωές των πολιτών, αλλά και την παγκόσμια οικονομία. Για τούτο και η έγνοια της Κυβέρνησης, έστω και αν ως προτεραιότητα θέτει τη διασφάλιση της υγείας και ζωής του συνόλου, δεν παραγνωρίζει την ίδια ώρα και την αγωνία χιλιάδων εργαζομένων, εργοδοτών και επιχειρήσεων.

Όπως καλά γνωρίζετε, με την εξαγγελία περιοριστικών μέτρων, δώσαμε την ίδια ώρα και έμφαση και στην ανάγκη στήριξης και προστασίας των θέσεων εργασίας και της ρευστότητας των επιχειρήσεων, καθώς και των αναγκών των ευάλωτων ομάδων.

Δεν διστάσαμε να διευρύνουμε τα κριτήρια, προκειμένου να στηριχθούν επαγγελματικές ομάδες που υπό άλλες συνθήκες δεν θα εντάσσοντο στα προγράμματα στήριξης που η Κυβέρνηση εξήγγειλε.

Θέλω να σας διαβεβαιώσω πως η Κυβέρνηση, με την ίδια υπευθυνότητα που αντιμετωπίζει την προστασία της δημόσιας υγείας, θα αντιμετωπίσει και τις οικονομικές επιπτώσεις και κινδύνους που προκάλεσε και προκαλεί η πανδημία.

Προς αυτήν την κατεύθυνση, ο Υπουργός Οικονομικών, το οικονομικό επιτελείο της Κυβέρνησης, επιστημονικοί σύμβουλοι, σε συνεργασία με τις πολιτικές δυνάμεις, αλλά και τους κοινωνικούς εταίρους, συνεχίζουν να επεξεργάζονται συγκεκριμένα και συγκροτημένα σχέδια, στο πλαίσιο ενός ολοκληρωμένου σχεδιασμού οικονομικής διαχείρισης της κρίσης.

Αγαπημένες Φίλες και φίλοι,

Κανένας κυβερνητικός σχεδιασμός, κανένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα είτε αντιμετώπισης της πανδημίας είτε των οικονομικών επιπτώσεων, δεν μπορεί να έχει τα επιθυμητά αποτελέσματα αν δεν γίνει συνείδηση όλων πως θα πρέπει με αυστηρότητα να τηρήσουμε τα πρωτόκολλα ατομικής υγιεινής και των όρων υγειονομικής ασφάλειας στους χώρους εργασίας.

Από τις 4 Μαΐου γίνονται τα πρώτα δειλά βήματα εξόδου από τα καταφύγια μας. Αυτό δημιουργεί μια πρόσθετη ευθύνη. Οφείλουμε όλοι με τη συμπεριφορά μας να προστατεύσουμε, πέραν από τον εαυτό μας, τους αγαπημένους, τους φίλους, τους συναδέλφους, τους συμπολίτες μας.

Ο κίνδυνος, επαναλαμβάνω, δεν εξέλειπε. Όπως οι επιστήμονες επαναλαμβάνουν, ο κορωνοϊός θα ευρίσκεται για πολύ ακόμη ανάμεσα μας. Οι οδηγίες είναι σαφείς: Θα πρέπει να τηρούμε σχολαστικά τους κανόνες υγιεινής, αλλά και να ακολουθούμε πιστά τις υποδείξεις και τις κατευθυντήριες γραμμές της επιστημονικής ομάδας και των αρμόδιων Αρχών.

Τυχόν παρεκκλίσεις ή απειθαρχία δεν θα μας οδηγήσει, όπως όλοι επιθυμούμε, στο επόμενο αλλά στο προηγούμενο στάδιο. Θα είναι μια οπισθοδρόμηση που κανένας μα κανένας δεν επιθυμεί.

Αγαπημένες Φίλες και φίλοι,

Σήμερα κάνουμε ένα προσεκτικό βήμα μπροστά.

Αν όλοι συμπεριφερθούμε με αίσθημα ευθύνης και επιδείξουμε την ίδια συνέπεια και σύνεση, δεν έχω αμφιβολία πως θα τα καταφέρουμε.